

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Апэрэу Мыекъуапэ щыкӀуагъ

А. Гусев.

Урысые зэнэкъокъоу «Мастер года» зыфилорэм ибыракъ ятыгъэным фэгъэхыгъэ Иофтхъабзэр тыгъуасэ АР-м и Къэралыгъо филармоние щыкӀуагъ.

Урысые Федерацием просвещениемкӀэ иминистрэу Сергей Кравцовымрэ Адыгэ Республикэм и Лышхъэу КъумпӀыл Муратрэ а Иофтхъабзэр кызылаухыгъ. Мыщ къекӀолагъэх Къэрэжэе-Щэрджэс Республикэм и Лышхъэу Рашид Темрезовыр, Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм и Лышхъэу КӀокӀо Казбек, Республикэу Ингушетием

и Лышхъэу Махмуд-Али Калиматовыр, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, Адыгеим ыцӀэкӀэ сенаторхъу ХьопсэрыкӀо Муратрэ Александр Наролинымрэ, АР-м ыцӀэкӀэ Къэралыгъо Думэм идепутатэу ХьасанэкӀо Мурат, АР-м иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, АР-м и Къэралыгъо

Совет — Хасэм идепутатхэр, гурыт сэнэхъат гэсэныгъэ ягъэгъотыгъэнымкӀэ организациехэм, общественнэ организациехэм ялащэхэр, кӀэлэегъаджэхэр, гурыт сэнэхъат гэсэныгъэм исистемэ егъэджэнымкӀэ имастерхэр, студентхэр.

2021-рэ илъэсым кыщегъэжыгъэу Урысые зэнэкъокъоу «Мастер года» зыфилорэр Уры-

сые Федерацием щэкӀо. Егъэджэн ИофымкӀэ гъэхъагъэу ялэхэм япхыгъэу ар щыт. Илъэсэу икӀыгъэм зэнэкъокъум икӀэх чэзыу Екатеринбург щыкӀуагъ. Кыблэ федеральнэ шӀолпырымкӀэ ащ хэлэжыгъэхэр тыгъуасэ Мыекъуапэ къэсыгъэх. Урысые зэнэкъокъоу «Мастер года» зыфилорэм ибыракъ ятыгъэным фэгъэхыгъэ Иофтхъабзэр щыкӀонэу къалэр агъэнэфагъ. ИгъэкӀотыгъэ Иофтхъабзэр апэрэу зэхашагъ ыкӀи Урысые Федерацием ифедеральнэ шӀолпыри 8 кыхеубытэ. Министрэу Сергей Кравцовым быракъыр ритыгъ Къыблэ федеральнэ шӀолпырым ыцӀэкӀэ эстафетэм и ЛыкӀоу Елена Ганоцкэм.

Адыгэ Республикэм гурыт сэнэхъат гэсэныгъэм ыльэныкӀокӀэ гъэхъагъэу ышӀыгъэхэм якъэгъэлъэгъонкӀэ Иофтхъабзэр улагъэ хъугъэ. УФ-м просвещениемкӀэ иминистрэ иупчӀэхэм экспозицием хэлэжыгъэхэрэм джэуапхэр къаратыжыгъэх, егъэджэн Иофым ыльэныкӀокӀэ анахь Иофыгъо шхьалэхэм ыкӀи гэсэныгъэмкӀэ организациехэм гъэхъагъэу ашӀыгъэхэм афэгъэхыгъэу ахэм къалотагъ.

Адыгеим и Лышхъэу УФ-м просвещениемкӀэ иминистрэ республикэм ыналэ кызырэтыридзагъэм пае зэрэфэразэр кыхигъэщыгъ ыкӀи кыӀуагъ

(ИкӀэх я 3-рэ нэклуб. ит).

Цыфхэм цыхъэ зыфашырэ паш

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Къумпыл Мурат кызыхъугэр тыгуасэ ильэс 50 хъугэ.

Красногвардейскэ районым ит къуаджэу Улапэ ар кызыхъугэ. Апшэрэ экономикэ гъэсэнгъэ ил, пэщэ лэнатлэхэр ащилыгъэху хабзэм икхулыкхуэм ильэсыбэрэ лф ащишлагъ, АР-м и Правительствэ, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм пэщэныгъэ адызэрихъагъ. 2017-рэ ильэсым шылэ мазэм и 12-м Урысые Федерацием и Президентэу В. В. Путиным и Указкэ Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ипшэ-рылхэр плэлэ гъэнэфагъэкэ ыгъэцкэнху ыгъэнэфагъ. 2017-рэ ильэсым лоныгъом и 10-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и депутатхэм Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ар хадзыгъ. Ильэсэу икыгъэм а лэнатлэм епхыгъэ лфшлэныр джыри лыгъэклетэнэу цыхъэ фашыгъ. 2022-рэ ильэсым лоныгъом и 11-м АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и XIV-рэ зэхэсыгъо Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ихэдзынхэр цыкыуагъэх. Шэф мэкъэтыным икхуэхэм кызырагъэлъэгъагъэмкэ, Адыгэ Республикэм и Лышхъэу лэнатлэкэ Къумпыл Мурат икандидатурэ зыкыныгъэ ахэлэу депутатхэм дырагъэштагъ.

Къумпыл Мурат республикэм щыпсэхэрэм цыхъэшхо ыкы лытэныгъэ ин фашы, бэ зэшлэзынхэр зыпкыгъэ ыкы непи республикэм ихэхэныгъэкэ чанэу лфыгуабэ зэшлэзынхэр пашэу ар алытэ. лфэу зыфэгъэзагъэм ар фэшыпкэ, Адыгеир шлу елэгъу ыкы цыкыуагъ ащ илхэр нахышлу хуным паш фэлэкыштыр эклэ ешлэ. Гъэхъагъэхэм ар къагъэшхыпкыжы. Непэ Адыгеир лэныкыо зэфэшхъафхэмкэ хэгъэгум ишолхэр анахь дэгъухэм ахалытэ, гъогухэм яшын, цыфхэр зычлэсыштхэ унэхэм ягъэпсын, социальнэ инфраструктурэм изэтэгъэпсыхъан япсынлагъэ хэхъо. Мурат Къэралбый ыкыом ежъ ышхъэкэ, дэлажэхэрэм, республикэм щыпсэху

Сурэтхэ: А. Гусев.

рэ пстэуми лфэу агъэцкэлэрэм ар кыкыкыуагъ.

Къумпыл Мурат тиреспубликэ лэныкыо пстэумкы хэхэныгъэ ышынмкы, цыфхэм ящылэкэ нахышлу хунымкы амалышлхэр ягъэгъотыгъэнхэм епхыгъэ лфыгъохэм зэшлэзынхэр афэхушхэм мафэ къэс адэлажэ ыкы ахэм ренэу ыналэ атет. Республикэм и Лышхъэу хэкыплэ зэфэшхъафхэр къэзыгъотын зыпкыкырэ цыфхэр лфшэу, шлэныгъэу, лэпэлэсэнгъэу ыкы къулайныгъэу илэр шылэныгъэм дэгъоу щызыгъэфедэн зыпкыкырэ лэшхъэтэтэу щыт.

Пшэрыл инхэр ащ ыпашхъэ регъэуцох, республикэм ихэхэныгъэкэ проектышхохэм ягупшысэ ыкы эклэлэныкыкыкэ гъэнэфагъэ ялэу ахэр пхырещы. Ежыри ренэу лф зыдэзышлэжын зыпкыкырэ, икомандэ пытэу экъоуцонмкы шылэкэ зэфэшхъафхэр зыгъэфедэрэ, къэралыгъо пшэрыл кынхэр зэшлухынхэм фэхъазы, гъэхъагъэу ышынхэм къащымыу

цурэ пэщэ шыпкыуэ щытыр ары ащ фэдиз зыгъэцкэн зыпкыкыштыр.

Республикэм и Лышхъэу лфыгъо ин е цыкыу ылоу зэхидзыхэрэп, лэныкыо пэпчъ ар егъэгумэкы, нахышлу, нахь тэрэзэу зэшлэзынхэр зэрэхушхэм пыл.

Анахъу Къумпыл Мурат зыфэгумэкырэ ыкы зышлуагъэ зэригъэкыкырэ ащ илэпылэгъу лэшэу фэныкыохэр ары. Цыфхэм ялыузи, ягуузи зэхилэн зэрилэкыкырэ дакыу унашхохэм яштэнкэ теубытагъэ зыхэлэ цыфэу ар щыт — шолхырым щыпсэхэрэм Адыгеим и Лышхъэу ащ фэдэ гуцылэхэр фалох ыкы тиреспубликэ джыри нахь зэтэгъэпсыхъагъэ хуным игугаплэхэр рапхы.

«Адыгэмак» шылажэхэрэм ыкы эклэ гъэзетеджэхэр Мурат Къэралбый ыкыом фалогъэ пстэуми зэрадырагъаштэрэм дакыу фэлалох псауныгъэ пытэ, шылэкышлу илэнэу, игуэтыныгъэ кыкымычэу джыри ильэсыбэ кыгъэшлэнэу!

Лытэныгъэ зыфэтишырэ Мурат Къэралбый ыкыор!

Адыгэ Республикэм инахыжхэм я Советрэ замкы, лфшлэныкы, улэшыгъэ кыуагъэхэмкы ыкы хэбзэхуэмэкы кыулыкхуэмкы иветеранхэм (ипенсионерхэм) я Советрэ уиубилей — уныбжэ ильэс 50 зэрэхуэрэм паш агу къадэлэу кыпфэгъушлэх!

Хабзэм ихызмэт, игъэцкэлэкы, ихэбзэхуэхуэ кыулыкхуэм гъэхъагъэ хэлэу уащылэжыагъэу 2017-рэ ильэсым Адыгэ Республикэм пэщэныгъэ дызепхъэу уублагъ, цыфхэр жыгъэхэм япэщэ шыпкыуэ ухуэгъ. А ильэсхэм къауагъэ цыкыуагъэм ильэныкыо пстэуми Адыгеим гъэхъэгъэшлхэр ащишылэгъэх. Экономикэмкы, мэкыу-мэщымкы, социальнэ лэныкыомкы, зеклономкы мэхъанэшхо зилэ проектыбэ республикэм щэгъэцкы. Псауныгъэм икхуэхуэмэн, гъэсэнгъэу, культурэр, цыфхэм ящылэкэ-псэуагъэ хэлшыкыу нахышлу мэху. Граждан обществэм хэхэныгъэ езыгъэшлхэр

Гупчэу зэхэпцагъэми гъэхъагъэ хэлэу лф ешлэ. Нахыжхэм я Советрэ ветеранхэм я Советрэ ахэтхэм тхъауегъэпсэхуо кыуауо узрафэгумэкырэ, уналэ зэратегъэтырэм афэшлэ. Псэуагъэхэр зэралыхэрэм дакыу, тинахыжхэм ильэсыбэмэ къауагъэ агъэпсыгъэ пстэури кыуэхуэмэгъэнхэмкы ыкы гъэкыжыгъэнхэмкы республикэм лфышхо зэрэщыбгъэцкэлэрэм апае ахэр лэшэу кыпфэрэзэх.

Лытэныгъэ зыфэтишырэ Мурат Къэралбый ыкыор, псауныгъэ пытэ, шылэкы-псэуагъэ дэгъу уилэнэу, уиуагъэ шлэ кыхъэ хуэнэу, уигупсэхэмрэ кыппэлблэгъэ цыфхэмрэ укыуагъэхуэ, унасыпшылоу упсэуэнэу, Адыгей гупсэми, Урысыеми апае лфэу епхыжхэхэрэм тапэкли гъэхъагъэхэр ащылшынэу тыпфэлалэ!

ГЪУКЫЛ Нурбий,

Адыгэ Республикэм инахыжхэм я Совет итхъамат.

КЪУАДЖЭ Аслан,

Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Совет итхъамат.

Лытэныгъэ зыфэтишырэ Мурат Къэралбый ыкыор!

Уимэфэклэ мафэ фэшлэ тыгу кыдделэу тыпфэгъушлэх! Псауныгъэ пытэ уилэу, гъэхъэгъэшлхэм тапэкли уафэклэ амал бгытэу, республикэм ыцлэ джыри нахь лэагъэу плэтынэу, ильэсыбэ кыбгъэшлэнэу тыпфэлалэу. Уибын-унагъо Тхэм удегъатхэ.

Лыпэлэгъу псынклэм ибригадэу Улапэ цылэм илфышлэхэр.

Ныдэльфыбзэмкы егъэджакыохэм язэнэкыоку

Урысые зэнэкыоку «Ныдэльфы-бзэмкы ыкы литературэмкы клэлэ-егъэджэ анахь дэгъу» зыфилорэм ишолхэр чэзыу Адыгеим тыгуасэ щырагъэжыагъ.

Республикэм и Къэралыгъо филармоние цыкыуагъэ лфшлэныгъэ хэлэжыагъэх Урысыем просвещениемкы иминистрэу Сергей Кравцовымрэ Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Муратрэ.

Урысые зэнэкыоку ишолхэр чэзыу ихъэкыагъэх КъБР-м, КъЩР-м, Ингушетием япащэхэр. Видеоэпхыныгъэкы лфшлэныгъэ кыкыкыкыагъ УФ-м и Президент и Административнэ Гъэлоурышлэныгъэ лэпкы политикэмкы и Департамент ипащэу Татьяна Вагинар.

Зэнэкыоку икызылэу-хын джащ фэдэу хэлэжыагъэх Урысыем лфшлэныгъэ и Лышхъэу, тхакыу, обществэннэ лфышлэу Мэщбэшлэ Исхъакъ, АР-м и Къэралыгъо Совет —

Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м иминистрэхэм я Кабинет и Тхъаматэу Клерэцэ Анзаур, Адыгеим ыцлэкэ сенаторхуэ Хъопсэрыкы Муратрэ Александр Наролинымрэ, шолхэр министрствэхэмрэ кыулыкхуэмрэ япащэхэр, гъэсэнгъэми илфышлэхэр, клэлэегъаджэхэр. Видео-конференцие шылэкы тэтэу Урысыем ишолхэрхэм ялыкыохэм, гъэсэнгъэми илфышлэху федеральнэ шолхэрхэм ащылэхэм лфшлэныгъэ зэрэкыорэм лыплээнху амал ялагъ.

Шыгу кэтэгъэкыжы Урысыем просвещениемкы и Министерствэ ялэпылэгъоу зэнэкыоку гъэрэкыо апэрэу Ставрополь крайм зэрэщызэхъагъэр. Хэгъэгум ишолхэр 68-мэ кыарыкыгъэ клэлэегъэджэ 70-рэ фэдиз ащ хэлэжыагъэ. Адыгеир къэзыгъэлъэгъагъэр Теуцожэ районым игуыт еджаплэу N 6-м адыгабзэмрэ литературэмрэклэ клэлэегъэджэу Тхъаркыохэу Сусан. Владикавказ иеджэлэ-интернатэу «Аланская гимназия» зыфилорэм осетиньбзэмкы клэлэегъэджэу Яна Бекоевар ары 2022-рэ ильэсым зэнэкыокум щатекыуагъэр.

Министрэу Сергей Кравцовым лфшлэныгъэ хэлэжыагъэр апащхъэ шлуфэс псалэу кыуышылэгъ. Ащ зэрэхигъэуныфкыгъэмкы, зэнэкыоку анахъу зытегъэпсыхъагъэр ныдэльфыбзэмкы ыкы литературэмкы клэлэегъэджэ анахь дэгъухэм

лфшлэныгъэу алэкылхэр гъэуныфкыгъэныр, ахэм лэпылэгъу ягъэгъотыгъэныр ары.

«Цыфхэр лэпкыбэ зыщызэдэпсэурэ хэгъэгъушхоу ныдэльфыбзэ, диалектыбэ зыщагъэфедэрэм тис. Бзэбэ зэрэщылэр культурэ клэнымрэ тыхэгъэу ишолхэрхэм ятариххэрэ язылажыу щыт. Тыхэгъэу иныбжыкы миллион 2,5-м ехъумэ яныдэльфыбзэрэ литературэмрэ гуыт еджаплэхэм, клэлэ-цыкыу ыгъыплэхэм ащызэрагъашлэ. Ащ фэдэу лфшлэныгъэ зэрэщылэгъэкы-тэщыт ыуж тит. Хъалэ-лэу зэрэлажэхэрэм фэшлэ ныдэльфыбзэрэ зыгъэхъы-рэ клэлэегъэджэ пстэуми «тхъауегъэпсэу» ясэлэ!» — кыуагъэ Сергей Кравцовым.

Егъэджэкы-гъэсакыом и Ильэсэу 2023-р Урысыем и Президентэу Владимир Путиным ыгъэнэфагъ, ащ илфшлэныгъэ шхъалэхэм мы зэнэкыоку зэрэщылэу кыкыагъэщыгъ. Министрэм зэрэхигъэуныфкыгъэмкы, хэгъэгум ишолхэр 27-мэ яклэлэ-цыкыу ыгъыплэхэм ныдэльфыбзэхэр ащызэрагъашлэ. Зэнэкыоку икыу чэзыу Къэрэцэ-Щэрджэс Республикэм цыкыуагъ. Ащ хэлэжыагъэхэм апае экскурсийхэр, творческэ зэулыкыхэр, мастер-классхэр зэхэщытхы.

Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат залым члэхэм зафигъазэзэ кыкы зэрэхигъэщыгъэмкы, мыщ фэдэу лфшлэныгъэ Урысыем щыпсэурэ лэпкы-хэм яныдэльфыбзэхэмрэ яшен-хабзэхэмрэ якыкы-зэтэгъэнэжын, культурэ зэпхыныгъэхэм ягъэпытэн афэлоушлэх.

«Республикэм иучреждениехуэ гъэсэнгъэ зыщарагъэгъотыхэрэм ныдэльфыбзэхэр, апэрэ чэзыу урысыбзэр ащызэрагъашлэ. Къэралыгъуабзэу щыт адыгабзэм икыуэхуэмэни лэшэу тыналэ тетэгъэты. Лэныкыо зэфэшхъафхэм: наука, гъэсэнгъэми, культурэм лф ащэтэшлэ», — кыуагъэ Къумпыл Мурат.

Общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм», адыгабзэмкы Советэу Адыгеим и Лышхъэу дэжъ щызэхэ-щэгъэм, гуманитар ушэ-тынхэмкы республикэ (Икыуагъ я 3-рэ н. ит).

Апэрэу Мыекъуапэ щыкIуагъ

(ИкIуэх).

Правительствэм илэпылэгъу хэлъу грант программэхэм яшIуагъэкIэ Адыгеим колледжхэм, техникумхэм мыльк-техникэ лъэныкхэмкIэ нахь зыэрэзэтырагъэпсыхьэрэр, ащ даклоу сэнэхьат гэсэныгъэм ылъэныкхэмкIэ студентхэм яухъазыныгъэ нахьышIу зэрэзэхьатхэрэр, республикэм экономикэмкIэ ищыкIэгъэ IофышIэхэр кыIэкIэхьанхэм иамал илэ зэрэхьурэр.

Сергей Кравцовым кыизэрэхигъэщыгъэмкIэ, хэгъэгур зэрэпсауу пштэмэ, гурыт сэнэхьат гэсэныгъэм исистемэ псынIкIу хэхьоныгъэ ешIы. Урысые Федерацием и Президент Федеральнэ ЗэлукIэм фэклорэ Джэпсальэу кышIыгъэм кышигъэуцугъэ пшъэрлэхэм ягъэцэкIэн епхыгъэ IофыгъохэмкIэ бэмышIу зэлукIэ щыIагъ, джащ фэдэу федеральнэ проектэу «Профессионалитет» зыфилорэм зегъэушъомбгъугъэным иамал тырадзагъ.

Министрэм джащ фэдэу кышигъэщыгъэ я 9-рэ классхэм арысхэм гурыт сэнэхьат гэсэныгъэ ялэным мэхъаншхо зэрилэр, ахэр кээзыуххэрэм IофшIэн ягъэгъотыгъэным ылъэныкхэмкIэ Iофхэр нахьышIу зэхъагъэ зэрэхьурэр, Адыгеири хэгъэгур икыIблэ лъэныкхэм ишъолъырхэри ахэм ахэхьэ.

«Мэкъу-мэщым, машинэшIыным, атомнэ промышленностым ыкIи нэмыкI от-раслэхэм япхыгъэу проектэу «Профессионалитет» агъэфедэн зэралъэныкIы-щтым имызагъоу, бизнес цIыкIумрэ

гурытымрэ яхэхьоныгъэкIэ специалистхэм ягъэхъазырын лъэшэу тыналэ тедгъэтышт, шъолъырхэм нахь ящыкIэгъэ лъэныкхэм такъыпкырыкIышт. ГушI-лэм пае, республикхэм япашэхэм тыз-тегушIагъэр зекIон кластерым, джащ фэдэу фэлэ-фашIэхэм ягъэцэкIэн ылъэ-ныкхэмкIэ Iоф зышIэн зылъэныкIыштхэр гъэхъазырыгъээнхэр ары. Мы илэсым кышIегъэжыгъэу колледжхэр зэтегъэ-псыхъэгъэнхэм пае грантхэм сомэ мил-лион 70-рэ фэдиз къафыхэтэгъэкIы. Ахэр джырэ уахътэм диштэрэ учреждение-хэу, шIэныгъэ куу къаытырэ чIыплэхэу хъунхэм тыналэ нахь тедгъэтышт. Джащ тетэу шъолъырхэм яэкономикэ, тигъ-гъэу иэкономикэ хэхьоныгъэ ядгъэ-шIышт», — кыыхигъэщыгъ Сергей Кравцовым.

Мы Iофтхъабзэм илэхъан министрэм джащ фэдэу кышигъэщыгъ гэсэныгъэм ихэхьоныгъэкIэ Адыгеим Iофышхо зэрэ-щызэшIуахырэ. Лъэныкхэм зэфэшъаф-хэмкIэ республикэр нэмыкI шъолъырхэм щысэтэхыплэ афэхъун зэрилъэныкIыштри кыIуагъ. АР-м и Лышъхъэ шъафэу зэрэфэразэр ащ кыыхигъэщыгъ. Гъэс-ныгъэм изытет нахьышIу хъунымкIэ, волонтерствэм зегъэушъомбгъугъэным-кIэ ащ илэпылэгъу хэлъу республикэм бэ зэрэщызэшIуахырэри кыыхигъэщыгъ. НыбжыкIэхэр хэлажэхъэзэ Iофтхъэбзэ 200-м ехъу илэс кээс республикэм цагъэцэкIэ. Гъэсэныгъэм ихэхьоныгъэ, шIушIэ Iэпылэгъум зэрэхэлажэхъэрэм ялэпыгъэу УФ-м просвещениемкIэ иминистрэ Адыгэ Республикэм и Лышъ-

хэ кырытыгъ бгъэхэлъ тамыгъэу «За милосердие и благотворительность» зыфилорэр.

Адыгеим и Лышъхъэ республикэм гэсэныгъэр джыри нахь дэгъоу щызэ-хэцэгъэнымкIэ Iэпылэгъоу къаратырэм пае зэрэфэразэр федеральнэ министрэм кырылуагъ, джащ фэдэу гъунэгъу шъолъырхэм я Пашэхъу республикэм кээ-кIуагъэхэм ыкIи зэкIэ Iофтхъабзэм хэ-лажэхъэрэм шIуфэс къарихыгъ.

ЕгъэджэкIо-гъэсаклом и Илэсэу Уры-сыем цагъэзэфэагъэм тэфэу Адыгеим мыщ фэдэу Iофтхъабзэу щызэхъагъэм мэхъаншхо зэрилэр Къумпыл Мурат хигъэуэфыкIыгъ. Экономикэм зыкыIэ-тынымкIэ сэнэхьат гэсэныгъэм мэхъанэу илэм АР-м и Лышъхъэ аналэ тыраригъэдзагъ. УФ-м и Президентэу Владимир Путиным Федеральнэ ЗэлукIэм фиgъэхыгъэ Джэпсальэм кыизэрэ-щыхигъэщыгъэмкIэ, хэгъэгур «гурыт звенэм кыыхиубытэрэ специалистхэр ищыкIагъэх ащ ищынэгъончъэнкIэ ыкIи нэмыкIхэм янэкъокъун амал илэнымкIэ». Шъолъырхэм пшъэрлэ къафигъэуцугъэ мы илэс блэгъи 5-м кыкIоцI хэгъэгур иэкономикэ пае рабочэ сэнэхъатхэмкIэ специалист миллионым ехъу къагъэ-хъазырынэу.

«Мы аужырэ илэсхэм сэнэхьат гэ-сэныгъэм хэхьоныгъэ егъэшIыгъэным-кIэ республикэм Iофэу щызэшIотхырэ нахьыбэ тшIыгъэ. Хэгъэгур и Прави-тельствэ, Урысыем просвещениемкIэ и Министерствэ ялэпылэгъу хэлъу джы-рэ уахътэм диштэрэ шIыкIэ-амалхэр

еджаплэхэм ащытэгъэфедэх, мылькумкIи техникэмкIи учреждениехэр нахь зэте-тэгъэпсыхъэх, мастерскойхэм къате-фэрэр зэкIэ ащагъэцэкIэн альэкIыным яамалхэр ятэтых. Лъэпкэ проектэу «Гъэсэныгъэ» зыфилорэм диштэу мы аужырэ илэсищым сэнэхьат гэсэны-гъэм иучреждении 4-мэ лъэныкхэм зэфэ-шъафхэм атегъэпсыхъагъэу мастерской 11 ащызэхэтцагъ. Илэсэу икIыгъэм Мыекъопэ индустриальнэ техникумым сэнэхьат гэсэныгъэмкIэ Гупчэ кы-щызэшIотхыгъ», — кыIуагъ Къумпыл Мурат.

Джащ фэдэу федеральнэ проектэу «Профессионалитет» Адыгеир хэхъан мурад илэ. Гурыт звенэм кыыхиубытэрэ специалистхэм яегъэджэрэ ягъэхъазы-рынрэ нахь лъэгэплэ иным тещэгъэн-хэмкIэ ащ ишIуагъэ кээкIошт. АР-м и Лышъхъэ зэрилъытэрэмкIэ, республикэм специалистхэр фэгъэхъазырыгъэнхэмкIэ IофшIэнэу зэшIуахырэ амалышхохэр кытыштых, а еджаплэхэр кээзыухыхэрэм IофшIэн ягъэгъотыгъэнымкIи ащ гугъэ-плэшхохэр рапхы, кIэлэгъаджэхэмрэ мастерхэмрэ яIофшIэнкIэ Iэрыфэгъу амалхэр ялэнхэм, сэнэхъатым уасэу фашIырэм зыкъегъэлэтыгъэным япхы-гъэу яшIуагъэ кээкIошт.

ИкIэухым АР-м и Лышъхъэ зэкIэ кIэлэгъаджэхэм сьд фэдэрэ ублапIи гъэхъагъэхэр ашашIынхэу афэльэуагъ, зэнэкъокъоу «Мастер года» зыфилорэм хэлажэхъэрэми ямурадхэр къадэхъунхэу афилуагъ. Нафэу зэрэщытымкIэ, Адыгеим шIэхэу ащ ишъолъыр чэзыу цаублэшт.

НыдэлъфыбзэмкIэ егъэджакIохэм язэнэкъокъу

(ИкIуэх).

институтэу Т. КIэрацэм ыцIэ зыхьырэмыщыщызэшIуахыгъэ Проект офисым ады-габзэм изегъэужыжыныкIэ Iофышхо зэралэрэр Iофтхъабзэм шыхагъэунэ-фыкIыгъ.

Республикэм икIэлэцIыкIу Iыгыплэхэм адыгабзэр нэгъырэ мини 6,8-м ехъумэ, гурыт еджаплэхэм кIэлэеджэкIо мин 29,5-мэ адыгабзэр ащызэрагъашIэ.

Урысыем ис лъэпкхэм яныдэлъфы-бзэхэм якээухъумэнрэ язэгъэшIэнрэ афэгъэзэгъэ Фондым игрантрэ феде-

ральнэ, шъолъыр бюджетхэм къахэкIы-гъэ мылькумрэ яшIуагъэкIэ илэсищым кыкIоцI а 1 — 11-рэ классхэм апае адыгабзэмкIэ зэрэагъэджэштхэ тхы-лыкIэхэр къагъэхъазырыгъэх. Ахэр федеральнэ тхылхэм яспискэ хагъэ-хъагъэх.

Адыгеим и Лышъхъэ Урысыем и Правительствэрэ Урысыем просвеще-ниемкIэ иминистрэу Сергей Кравцо-вымрэ тхъашъуегъэпсэу арилуагъ рес-публикэм гэсэныгъэм зыщегъэушъом-бгъугъэнымкIэ мы къулыкIур Iэпылэгъу-шIу кыизэрафэхъурэм фэшI.

Видеоконференция шIыкIэм тетэу Iофтхъабзэм кышыгушIагъэх Урысыем и Президент и Администрация лъэпкэ политикэмкIэ и Департамент ипашэу Татьяна Вагина, зэнэкъокъум апэу щатекIуагъэу, осетиньбзэмкIэ кIэлэгъа-джэу Яна Бекоевар, урысыбзэмрэ ли-тературэмрэкIэ кIэлэгъаджэу Екате-рина Агеевар, Хабаровскэ краим щыщэу нанаибзэмкIэ кIэлэгъаджэу Мария Эльтун.

Урысыем IофшIэнымкIэ и Лыхъужъэу МэщбэшIэ Исхъакъ, КъБР-м ипашэу КIокIо Казбек ыкIи Ингушетием ипашэу Махмуд-Али Калиматовым зэнэкъокъум

хэлажэхъэрэм псалъэкIэ закыфагъэзагъ.

Iофтхъабзэр зэхэзыщагъэхэм макъэ кыизэрагъэлугъэмкIэ, зэнэкъокъур джы Къэрэщэ-Щэрджэсым щыльагъэкIотэшт. КъЩР-м ипашэу Рашид Темрезовым Урысыем просвещениемкIэ и Минис-терствэ мыщ фэдэ проектшхор зэрэпхы-рищырэмыкIэ зэрэфэразэр кыIуагъ. Адыгеим ипашэу Урысые зэнэкъокъоу «НыдэлъфыбзэмкIэ ыкIи литературэмкIэ кIэлэгъэджэ анахь дэгъу» зыфилорэм ишъолъыр чэзыу зэрэзэхъагъэмкIэ зэрэфэразэр кыыхигъэщыгъ.

АР-м и Лышъхъэ ипресс-къулыкIу
Сурэтхэр: А. Гусев.

ЫцIэ зэблахъушт

Муниципальнэ образованиеу «Афынсынэ къоджэ псэунIэм» инароднэ депутатхэм я Совет псэунIэу Кубанстроир псэунIэу Кубань-

стройкIэ зэблэхъугъэным иIоф хэплээнэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм игъо кыфилъэгъугъ.

А Iофым игъэцэкIэн ахъщэ зэрэпIумы-хъащтымкIэ а чIыпIэм щыпсэуххэрэм ма-къэ ятэгъэIу.

«Непэрэ мафэр неущ зэпхьоклыжышъущтэп»

Кьалэу Шьачэ хэхьэрэ кьуаджэу Хьаджыкьо иклэлэ плугьэу, хы Шлуцлэ лушъо шапсыгэхэм я Адыгэ Хасэ ильэс 30 езытыгьэ Клакыху Мэджыдэ ыныбж тыгьасэ, мэзэм и 27-м, ильэс 65-рэ хьугьэ.

Дэсыгьуи, зыгьэпсэфыгьуи имылэу общественнэ лофэу ащ ышлэрэр «псэ зыпымыт» пчэгьэ закхьохэмкьэ кьэплонэу щытэл. Ар зипэцэ общественнэ организацием лъапсэу ригьэшлыгьэм джы кьызнэсыгьэм шуагьэ кьеты. Лъэпкь зэфэшхьафыбэ зэрыс шьолъырым Хасэм уасэ зэрэщырилэм уехьырэхьышэжынынэу щытэл.

Лъэныкьо зэфэшхьафхэмкьэ проектишъэ пчэагь ащ пхырыщыгьэр. Экономикэм, социальнэ лофхэм, гьэсэнэгьэм, культурэм, спортым, цыфыбэ зыхэлэжьэрэ лофтхьабзэхэм язэхэщэнкьэ лофышхо ышлагь. Клакыху Мэджыдэ ыкли ащ икьотэгьухэм яшлуагьэкьэ зыпари зыщымыгьугьыщтыгьэ лофыбэ гьэцэклагьэ хьугьэ.

Мэджыдэ кьызышхьугьэ кьуаджэу Хьаджыкьо еджаплэр кьыщиухыгь. Нэужым Адыгэ кьэралыгьо кьэлэегьэджэ институтым физикэмрэ хьысапымрэкьэ ифакультет апшэрэ гьэсэнэгьэр щызэригьэгьотыгь. Дзэм кьулыкьу щихыгь. Хьысапымкьэ еджаплэм щыригьэджагьэх, етланэ ащ ипэцагь.

Я 80-рэ ильэсхэм яклэхур ары Шьачэ щызэхашэгьэкьэ общественнэ организациеу «Адыгэ Хасэм» исатыр хэт анах чанхэм ащыц зыхьугьэр. А уахьтэр кьызырыкьуагьэп, рэхьатныгьэ щилэжыгьэп. Хэгьэгуи зэхьоклыныгьэу кьыщежыагьэхэр кьэбгьэуцужынынхэу зэрэмьыущтыр хэткли нафэу щытыгь. Шьачэ ыкли Тлопсэ районым ащыпсэурэ шапсыгьэу мы чыплэм кьыхьухьагьэхэм социальнэ-экономикэ ыкли лъэпкь культурнэ хэхьоныгьэхэр ашлын-

хэм епхыгьэ лофыгьохэр а лъэхьаныр ары анахьэу кьызыхэщыгьэхэр.

Организациер зэкьэ лофыгьохэм ауж итын фаеу хьугьэ. 1924-рэ ильэсым кьыщежыагьэу Шапсыгьэ районэу щытыгьэр 1945-рэ ильэсым Лазаревскэ зэрашыжыгьэр зыщымыгьулшэгьэ хы лушъо адыгэхэр Шьачэ ыныбж ильэси 150-рэ

зэрэхьурэм ихэгьэунэфыкьын пэуцужыгьагьэх, зыгьэпсэфыплэр щэрджэхэм ячылплэу ллэшлэгьухэм зэрэщытыгьэр альагьэлэсыным пыллыгьэх.

Джащ фэдэу я 80-рэ ыкли я 90-рэ ильэсхэм язэблэкыгьом адыгабзэм изэгьэшлэн кьэлэцыкьу ыгыплэжэмрэ еджаплэхэмрэ ачлэлъхьажыгьэным ыуж ихэхьагьэх. Хасэр кьэщакьло афэхьузэ лофтхьабзэ зэфэшхьафыбэ зэхашщытыгь, тарихьым, лъэпкь культурэм, бзэм, хабзэхэм якьы-

зэтегьэнэн нахьыбэу анализэ тыгь.

— А лъэхьаныр хы Шлуцлэ лушъо адыгэхэмкьэ кьызырыкьуагьэп, — ыгу кьэкьыжы Мэджыдэ. — Адыгэ Хасэр кьинэу ыльэ теуцагь. Цыфхэм цыхьэ кьытфашыным охьтабэ ыхыгь, ащ лофышхо дэтшлагь.

Непэ организацием офис зэтегьэпсыхьагьэ поселкэу Псышлуапэ щырил. 1991-рэ ильэсым кьыщежыагьэу гьэзетэу «Шапсыгьэр» кьыдэкьы. Ар Шьачэ ыкли Тлопсэ районым ащыпсэурэ адыгэ унагьохэм зэкьэми афэкьло. Хасэм икьутамэхэр шьолъырым ипсэуплэ 24-мэ адэтых. Краснодар краим, Адыгеим, Кьэбэртэе-Бэлыкьар ыкли Кьэрэщэе-Щэрджэс республикэхэм, Абхьазым, шлэныгьэхэмкьэ Адыгэ академием, гуманитар ушэтынхэмкьэ Адыгэ республикэ институтым, Дунэе Адыгэ Хасэм, адыгэхэм яорганизациеу лэклиб кьэралхэм ащызэхашагьэхэм зэпхыныгьэ пытэ ильэсыбэ хьугьэу адырил. 2000-рэ ильэсым Адыгэ Хасэр кьэщакьло фэхьугьэу Урысые Федерацием кьыхьухьэгьэ

лъэпкьхэм я Зыкьл спискэ хы Шлуцлэ лушъо шапсыгьэхэр хажьэхьагьэх ыкли яхэгьэу цыкьлу юридическэ статус щырилэ хьугьэ.

— Шапсыгьэхэр нэмыкьхэм ялыгьэу фэгьэклотэнхэр ялэнхэм зыпарэкли кьэдэугьэхэп, — кьыхегьэщы Клакыху Мэджыдэ. — Сыд фэдэ лъэпкьы ичлыгужь щыпсэу, ау нэмыкьхэм ахэклухьаным е кьодыжыпэным ишынагьо кьызышхьарыхэкьэ, кьэралыгьом илэпылэгьу щыгьыщт. Ар Урысыем и Конституции итхагь. Тэ адыгэ лъэпкьым тыщыщ, ау административнэу тькош республикэхэм апэчыжэ тызэрэхьугьэм кьыхэкьлэу, хэхьоныгьэ зэрэтшыщт ыкли лэпылэгьу зэрэдгьотыщт шыклэхэм талыхьун фаеу мэхьу. Лъэпкь цыкьлэхэм якьэухьумэн фытегьэпсыхьэгьэ федеральнэ хэбзэгьэуцугьэхэм шьолъырыхэм, Краснодар краири ахэтэу, лоф ащашлэн фае. Ары аужырэ ильэсхэм зыуж титыр. Кьуачлэ зилэ хэбзэгьэуцугьэхэм кьызыраделъытагьэм тетэу тилофыгьохэр дэдгьэзыжынынхэу ары тызыфаер. Ар кьызырыкьло ыкли охьтабэ ишыкьлагь, ау тэ тызэрэфаем тетэу зэпэфэш, ауцтэу тапэкли лоф тшлэн гухэл тил. Уахьтэр лъаплэ,

непэрэ мафэр неущ зэпхьоклыжышъущтэп.

Клакыху Мэджыдэ кьызырэтфилотагьэмкьэ, общественнэ парламентым лоф зэфэшхьафыбэ зэшлуехы. Ар кьуаджэхэм социальнэ-экономикэ ыкли лъэпкь культурнэ лофыгьоу ялэхэм ядэгьэзыжынын хэлажэ, мылкъу ыкли чыгу зэфыщытыклэхэм япхыгьэ лофхэм ауж ит, мэфэкь ыкли шлэж мафэхэм афэгьэхьыгьэ лофтхьабзэхэр зэхэщэх, цыфхэм яфитыныгьэхэмрэ яшхьафитыныгьэрэ кьеухьумэ, ныдэльфыбзэм икьызэтегьэнэн фэбанэ. Шьачэ щыкьлогьэ Олимпиадем изыфэгьэхьазырын ыкли изэхэщэн Хасэр чанэу хэлэжыагь.

Ильэс 30 хьугьэу хы Шлуцлэ шапсыгьэхэм я Хасэ ипэцэ Клакыху Мэджыдэ Дунэе Адыгэ Хасэми ивице-президент, шлэныгьэхэмкьэ Адыгэ академием ицлыф гьэшлуагь, Шьачэ и Общественнэ палатэ хэт, Кьэбэртэе-Бэлыкьар Республикэм культурэмкьэ изаслуженнэ лофышл, кьэралыгьо ыкли общественнэ тын зэфэшхьафхэмкьэ, щытхьу ыкли рэзэныгьэ тхыльхэмкьэ пчэагьэрэ кьыхагьэщыгь.

НЫБЭ Анзор.

Лъэпкъым фишлэрэм егъэгупсэфы

Нэклэ ылъэгурэм нахь бэжь гуклэ зэхишлэрэр, илъэпкъ паемэ, зэблэжыщтэп.

Джащ фэдэ цыфэу сепллы адыгэ лъэпкъ лэшагъэхэмклэ лэпласэу, творческэ гупклэгъэ ин зыхэлъэу Гуклэ Замудин. Сыдигъуи адыгэм ыцлэ ылэтын, зэлъаригъэшлэным лъэшэу фэшагъ. Ащклэ имурад ин кыдэхъоу, ежь илъэгъо-гъогу пхырешы. Тыдэ кыкыра ыкли сыдым кыщехъэра Замудин игуклэгъу лъэшэу ыпэклэ зыгъаллэу, зыщэрэр?

Ар, зэрэхабзэу, лэкъо шэнхазэми, хэти гуклочлэпкъ пытагъэу хэлъыми ялътыгъ. Гуклэ лъэкъуацлэм уклэупчлэжын имышыклагъэу, лэкъом щыщхэр зэклэ лэшлэнклэ чанхэу, ашлэрэм алэ еклоу зэрэщытыгъэр кыушыхаты.

Гуклэ Замудин мэзэм и 26-м, 1953-рэ илъэсым Къэ-

бэртэе-Бэпкъарым ит кълэу Баксан кышыхъу. Къэбэртэе-Бэпкъар къэралыгъо университетым ифизикэ-хысап факультет щеджагъ. Дзэм кълуыкълур щихыгъ ыкли Усть-Илимскэ мэзпромышленнэ комплексым ишын хэлэжыагъ.

Къэбэртэе-Бэпкъарым кыизэкложым, автомеханикэу, заводым исварщикэу, токареу лэф ышлагъ, сурэттехыным дихыхэу щытыгъ. Кълэм итарихь сурэттехыгъэхэм пстэуми апэу уасэ къафэзышыгъэр Къэбэртэе-Бэпкъар научнэ-ушэтэкло институтым исектор ипашэу, этнографэу Налэ Заур.

Итворческэ гъогу щидзыгъэ апэрэ лъэбэкълурэм къаушыхатыщтыгъ Замудин адыгэхэм ялэшагъэхэм язэхэфын-зэгъэ-

шлэн, ахэр угъоижыгъэнхэм ыкли зэгъэзэфэжыгъэнхэм зэрагъэгумэкыщтыгъэр, мы зэклэм гупсэфыгъо кыизэрэрамытырэр. Адыгэ плуаблэм ишыкли, икыгъэ лэшлэгъум щылэгъэ лэмэ-псымэхэри зэрэпшыщтхэри зэригъэшагъэх. Лъэпкъ культурэм игъэшлэгъоныгъэ зэлъиштэгъагъ, фольклор-этнографическэ экспедициехэм ахэлажэ, сурэттехэу зэрэщытыр кыизфегъэфедэ. лэфшагъэхэр фольклорымклэ сборникэу кыдэкыгъэхэм адэхъагъэх, ахэр къагъэкларэклагъэх. Мы уахътэр ежь кълэм зыкыгъотынымклэ, нахыжхэм ялофшлэклэ кырыплъынымклэ, ышлэрэм шъо фишынымклэ кышыхъэпагъ. Ау щэч зыхамылыр, ежь Гуклэ Замудин ыгуклэ шлоигъоу, клэхъопсэу, лъэпкъым иблэкыгъэрэ иджырэ мафэрэ зэпхыгъэнымклэ лэфышхо зэрилэжыгъэр ары. Ышхъэклэ а зэклэ зэрегъашлэ, еушэты, шлэныгъэу лэклэлхэр кытклэхъухэрэ лэужхэм зэралэклилхъащтым, агу лъэпкъ искусствэм зэрэфигъэшлущтым лъэшэу зытыригъэпсыхъагъ. Плуаблэр зэрэпшыщтыр, лъэпкъ лэмэ-псымэхэу шыклэпщынэр, къамылыр зэрэзэтебгъэуцожыщтхэр зэрегъашлэ. Итхылыхэу «Искусство адыгской цинновки» (1990), «Учимся играть на шичепшине» (2014), «Адыгэ шыклэпщынэм и Атлас» (2017), «Адыгэ къамыл» (2021) зыфилохэрэм а пстэури къащы-

рилотыкыгъ. Мыхэми къащыуцугъэп лэпласэу Гуклэ Замудин. Я 80-рэ илъэсхэм аклэм, адыгэ лъэпкъ лэшагъэхэр зыщызэрагъэшлэн алъэкыщт кружок Мыекълэпэ хэку еджэплэ-интернатим щызэхыщэгъагъ, нэужым лэпласагъэм иунэ-зэгъэшаплэ музей хъужыгъэ.

Замудин игъоу зэрилэпгъэу, искусствэхэмклэ Адыгэ республикэ клэлэцыкълу еджаплэу К. Лъэцэрыкълэм ыцлэ зыхырэм 2010-рэ илъэсым фольклорым икълутамэ кышызэлуахыгъ, ащ бзэпситлу шыклэпщынэмклэ щезгъаджэхэрэр Замудин. Яклэлэгъэджэ гумыпсэф фэдэхэу, еджаклохэри лъэшэу ашлэрэм егугъух, музыкэр яклас, бзэпс лэмэ-псымэхэмклэ зэнэкълэу зэфэшхъафхэм ахэлажэх ыкли теклоныгъэр къащыдахыгъ.

Ижырэ адыгэ лъэпкъ орэдкълэуаклэм изыкыгъэлэтынкли Замудин лэфышхо ылэжыгъ:

ансамблэхэу «Жъыу» ыкли «Тыжын» зыфилохэрэр зэхищагъэх. Ахэр Адыгеим ыкли Темыр Кавказым иреспубликэхэм ащызэлъашлэх. Клодыжыпэным нэсыгъэгъэ адыгэ шыклэпщынэр Замудин зэтыригъэуцожыгъ, адыгэхэм аригъэгъотыжыгъ. Сыдрэ лэф Замудин фемыжыагъэми, ащ псэ кыизэрэпигъэ-клэжыщтым уеджэнджэшыжынуу щытэп. Гуклэ Замудин емызэхыжэ ушэтаклу, илъэпкъ гъунэнчъэу зилъап, ащ ифольклор дэгъоу зышлэрэ ыкли хахъо фишызэ зыухъумэрэ лэплас.

Зэлъашлэрэ лэпласэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ сурэтышлэу, фольклористэу, угъе-кло-ушэтаклоу Гуклэ Замудин кызыхъу гъэ мафэмклэ тыгу кыдделэу тыфэгушлэ, псауныгъэ пытэ илэнэу, тапэкли гъэхъэгъэ-шохэр ышлынхэу тыфэлъало.

МАМЫРЫКЪО
Нуриет.

Яллэжъ агъэлъаплэзэ

ЯщыкIугъом кыщегъэжъагъэу шIу ашIэным фащэ

Мы аужырэ ильэсхэм волонтер движением мэхьэнэ ин раты ыкIи ащ хэтхэм япчыгъэ хэхьэ зэпыт. ШIушIэным зегъэушъомбгъугъэныр ары зыфэлорышлэхэрэр.

АР-м игуфакIохэм ядвижение и Гупчэу «Волонтеры культуры» зыфилорэм ипилотнэ проектэу «Добрятер» ахэм зэу ащыщ. Чъэпыогъум кыщегъэжъагъэу ар щыIэныгъэм щыпхыращы. КIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэм ачIэсхэр ящыкIугъом щыублагъэу шIушIэ Iофтхьабзэхэм ахэлэжъэнхэр ары пшъэрылъ шъхьаIэу ащ иIэр.

АР-м игуфакIохэм ядвижение и Гупчэу «Волонтеры культуры» зыфилорэм ипилотнэ проектэу «Добрятер» ахэм зэу ащыщ. Чъэпыогъум кыщегъэжъагъэу ар щыIэныгъэм щыпхыращы. КIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэм ачIэсхэр ящыкIугъом щыублагъэу шIушIэ Iофтхьабзэхэм ахэлэжъэнхэр ары пшъэрылъ шъхьаIэу ащ иIэр. Непэрэ мафэм ехъулIэу КIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэу N N 18-р, 36-р ыкIи 38-р мыщ хэтых.

Республикэм зыщызыушъомбгъурэ проектър зигукъэкIыр АР-м игуфакIохэм ядвижение и Гупчэу «Волонтеры культуры» зыфилорэм ипащэу Валерия Кухлеевар ары.

— *СиIофшIэнкIэ кьалэу Кострома ськIуагъэу бзылфыгъэ горэм гуицIэгъу сьфэхъугъ, ар ны ныбжыкI ыкIи волонтер. ИIофшIэн зэрэзыхьхэрэр сиIогъэшIэгъон хъугъэ, анахъэу сабийхэр кызырэхигъэ-лажъэхэрэр сыгу рихыгъ. СькызыкIожьым зэри ащ фэдэ шIыкIэ згъэфедэнзу сыгу кыхьагъ. Дунзе хьы-тым къэбархэр кьидгъэхьагъэ ыкIи шIоигъоныгъэ зилэхэр кьахэкIыгъэх. ИIнэ-рапишIэу КIэлэцIыкIу Iыгъы-*

пIэхэм япачэхэм, КIэлэпIухэм гуицIэгъу тафэхъугъ, нэужым ахэр КIэлэцIыкIухэм адэгъуцIагъэх ыкIи яшIуагъэ кызырэгъэклон алгъэкIыщтыр ахэм ашIогъэшIэгъон хъугъэ. Янэ-ятэхэр тиIэныгъэху хъушъхьафыкIыгъэ дзэ операцием щыIэхэм пчъагъэрэ тишIуагъэ ядгъэкIыгъ, агу кьидззыщезицт видеороликхэр, сурэтхэр, пьсьмэхэр афэдгъэхьыгъэх, — еIо Валерия Кухлеевар.

Мы Iофтхьабзэм ишIуагъэкIэ сабыим ицIыкIугъом кыщегъэжъагъэу IэпыIэгъу зыщыкIагъэм ишIуагъэ ригъэкIын зэрэфаер кыгурэлэ, ар шэнышIу фэхъу.

Кыхэгъэщыгъэн фае республикэм щызэхашгъэ пилотнэ проектым ымакъэ чыжъэу зэрэIугъэр. ТикIэлэцIыкIухэм ясурэтхэр «Волонтеры культуры» зыфилорэ гупчэм пылбагъэх. ЗэхэщакIохэм опыту аIэклэ-лымкIэ адэгощэнхэу нэмыкI шьолъырхэм ялIыкIохэм закы-фагъазэ. Нэбгырэ 30-кIэ рагъэ-жъэгъагъ, джы нэбгырэ 70-м ехъу хэт, пчъагъэм хэхьэ зэпыт.

«Добрята» зыфилорэ проектым анахъ чанэу хэлажъэхэрэм ащыщ КIэлэцIыкIу IыгъыпIэу N 36-р. БэмышIэу ащ тыщылагъ,

мы лъэныкъомкIэ яIофшIэн зэрэзэхашгъэм зыщыдгъэгъо-загъ. ЗыныбжыкIэ нахьыжъхэр ыкIи гурыт еджапIэм фагъэхьа-зырхэрэр ары мыщ хэхьагъэхэр. КIэлэпIухэу Елена Богорубовам, Думэнышъ Мае, Любовь Пеховкинам, педагог-психологэу Ольга Удоденкэм мы пшъэры-лъыр агъэцакIэ. Гурыт купым ис КIэлэцIыкIухэри IэпыIэгъу кьафэхъух, ащ КIэлэпIоу ахэтыр Ирина Анистратенкэр ары.

КIэлэцIыкIухэр мэфэклI шы-кIэм тетэу волонтерхэм ахэхьагъэх, ар къэзыушыхьатырэ галстукхэр кьадалъхьагъэх, сертификатхэр кьаратыжыгъэх. Нэужым ахэр агъэчэфыгъэх, псым сурэтхэр зэрэтешыхьа-щтыр, пшахьокIэ сурэтхэр зэрэпшIыщтыр КIэлэцIыкIухэм ашIогъэшIэгъоныгъ. Джаш фэдэу аниматорхэр ягъусэхэу джэгугъэх.

— *Анэрэ мафэм кыщегъэ-жъагъэу хъушъхьафыкIыгъэ дзэ операцием хэтхэм Iэ-пыIэгъу тазэрафэхъуцтыр, КIэлэцIыкIухэм патриоти-ческэ пIуныгъэ зэра-хэтлгъхьащтыр ары тызы-пылгыр. ШIушIэклэ цIы-кIухэри, ахэм янэ-ятэхэри Iофтхьабзэу зэхатицхэрэм ягуанэу кьахэлажъэх. Анэрэ*

шIушIэ IэпыIэгъум кыды-хэлъытагъэу щыгъын фа-бэхэр ядгъэщэгъагъэх. Илэ-сыкIэм ехъулIэу шыхнхэр ыкIи нахъ ящыкIэгъэцт пкыгъэгъохэр тыугъоигъэх, дахэу дгъэкIэраклэхэ, ядгъэ-хыгъэх. Ахэм ахэлъыгъэх КIэлэцIыкIухэм ашIыгъэ сурэтхэр, яписьмэхэр, тхакIэ джыри зымышIэхэ-рэм кьалорэр КIэлэпIухэм атхыгъ. ИлэсыкIэм ехъу-лIэу дзэклэIэхэм IэпыIэгъур зэралукIагъэр ыкIи кызырэ-тфэразэхэр кызылэотыкIы-рэ видеотехыгъэ кьытфы-рагъэхьыжыгъ, ар тигуанэ хъугъэ, — еIо КIэлэпIоу Лю-бовь Пеховкинам.

КIэлэцIыкIухэм пшъэрылъэу яIэр дэгъоу кьагурэлэ. Унэм кIожыгъэхэми нахьыжъхэм кьафалугатэ. Яхэгъэгу шIу алъэ-гъоу кьэтэджых. Джыри цыкIух нахъ мышIэми, Урысыем, Ады-геим ябыракъхэр дэгъоу ашIэ, дзэклэIэхэм тикъэралыгъо кы-зэраухъумэрэр зэхашыкIы.

— *Тисабыйхэм гукIэгъу ахэ-лынэу тэгъасэх. ДжэгукIэ шIыкIэм тетэу яхэгъэгу шIу алгъэгъун зэрэфаер кьа-гурэтэгъало, нахьыжъхэм шъхьэклафэ афашIынэу тэ-*

пIух. Блокадэ хьалыгъум имафэ ехъулIэу тицIыфхэр кьинэу зыхэтыгъэхэр кьа-фэIомтагъ. Зэо лъэхъаным ашхыщтыгъэ хьалыгъу такъыр цIыкIур зыфэди-зыгъэр ядгъэлъэгъугъ. Шхы-ным уасэ фашиIын зэрэфаер ятэлэ. ШIушIэным мэ-хъаншхэ зэриIэр КIэлэцIы-кIухэм зэхашIэн фадэ, — кьаIуагъ КIэлэпIухэу Елена Богорубовамрэ Думэнышъ Маерэ.

Хэгъэгум иухъумакио и Мафэ ехъулIэу «Добрята» зыфилорэм хэтхэм ыкIи хэхъан гухэлъ зи-лэхэм хэушъхьафыкIыгъэ дзэ операцием хэлажъэхэрэм Iэпы-лэгъу афаугъоигъ. МэфэклIым ехъулIэу IэпыIэгъур анэсыгъ, зэклэмкIи кьэмлани 7 хъуштыгъ. Ахэм шхын зэфэшъхьафхэр, шай, кофе, Iэзэгъу уцхэр, са-бынхэр, зызэраупсыщт Iэмэ-псымэхэр ыкIи нэмыкIхэр адэ-ллыгъэх.

Джаш фэдэу КIэлэцIыкIухэм кьашыгъэ концертыр видеокIэ тырахи, афырагъэхьыгъ. Ахэм кьалорэ орэдхэр, усэхэр кило-метрэ пчъагъэкIэ яунэмэ апэ-чыжъэ дзэклэIэхэм ягукъыдэ-щэгъу хъугъэ.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Гъунапкъэ зимылэ ллыгъэр

«Адыгэ макъ» изичэзыу хьаклэщ лыгъэм фэгъэхыгъэ адыгэ ижырэ оредхэм афэдгъэшъошагъ. Пэсэрэ шыклэм тетэу адыгэ оредыжхэр къзылорэ лъапкъ ансамблэу «Джэныкъор» къедгъэблэгъагъ.

Лъэуж эклэлъыкхэм ялэпкъ гупчэу Шэуджэн районым итым елхыгъэу купыр мэлэжъ. Ансамблэм ипашэу Юсып Заур къалорэ оредыжхэм къэбарэу апылхэр пэублэм къылуатэзэ блэкыгъэ тарихъ зэманхэр нэм къыкыгъэуцоштыгъэх, хьаклэщым къеклоплагъэхэр лыгъэм ишапхъэхэр зыфэдэхэм арыгушылагъэх.

Адыгэ Хасэр тилэпылэгъоу, апэрэ зэлуклэгъум фэдэу, хьаклэщ пчыхъзэххэр Хасэм иунэ шыкыуагъ. Хэгъэгум иухъумагло и Мафэу хэдгъэунэфыкыгъэм, непэрэ зэманым илыгъэшлэплэ-ушэтыплэу тызэрытым елытыгъэу, лыгъэм фэгъэхыгъэ ижырэ оредхэм тарыгушылэнэу, тядэлунэу хэтхыгъ. Адыгэ Хасэм итхьаматэу Лымыщэкъо Рэмэзан хьаклэщым къеклоплагъэхэм шлуфэс къарихыгъ ыкли Шам къыкыгъэ хьаклэу къэкыуагъэм пстэури нэлуасэ фишыгъэх — Чапай Алаудин, Шам иулэшыгъэ кыуачлэхэм ягенерал. Хьаклэщым къышызэрэгъоигъэхэм шлуфэс гушылэхэр ащи афигъэзагъэх. Мыщ фэдэ зэххъэхэр шлэм, зеклоклэ тэрэзым, зэгурылоныгъэм якъэкыуаплэ хъунэу къэзэрэгъоигъэхэм афилуагъ.

«Джэныкъом» ипашэу Юсып Заур нэужым гушылэр ыштагъ. 2014-рэ илэсым Нэгъэрэкъо Казбек яклэщаклоу зэхашэнэу хъугъэ ансамблэм илэсыбгъу гъогоу къыкыгъэм ар къытегушылагъ. Анахъ гъэхъэгъэ инэу ялэр лъапкъ ансамбль зыфилорэ цлэр «Джэныкъом» къызэрэфагъэшъошагъэр ары. Юсып Заур купым хэтхэ Быштэкъо Адам, Мерэм Аскэр, Пашло Айдемыр, Тутарыщ Заур пчыхъзэххэм къеклоплагъэхэм нэлуасэ афишыгъэх. Зыхэлэжъэхэрэ лэфтхьабзэм ифэшъошэ шыпкъэу «Хьаклэщ оредыр» эклэмэ апэу къыхадзагъ.

Лъапкъ лэпэлэсэу Гъуклэ Замудин «Хьаклэщ оредыр» 1931-рэ илэсым Григорий Концевичрэ Цэй Ибрахимэре зэгъусэхэу зэратхыжыгъагъэр, Шыу Щэбанэ ар къызэрэдигъэкыжыгъэр клэклэу къылотэгъ.

Саусэрыкъо нартмэ машлор къазэрэ-фихыжыгъагъэм иорэд ащ къыклэлъыкыуагъ. Шлэныгъэлэжъэу, журналистэу, нарт къэбархэм якъэлотэкло бэлахъэу Къуекъо Асфар нарт Саусэрыкъорэ Шэбатныкъорэ зэрэхъэгъэ лыхъужыныгъэм икъэбар хьалэмэтхэр хьаклэщым къышылотэгъэх. Адыгеим игерб — икъэралыгъо тамыгъэ шхьалэ Саусэрыкъо тет нахъ мышлэми, Шэбатныкъо илыгъэ упеклонэу зэрэшымытыгъэр Асфар къыкыгъэтхыгъ. Клуай Зэфэс фэдэ къэлотэклохэм, Саусэрыкъо хьор-шэрыгъэхэр къызэрэхафэщтыгъэхэм къыхэклэу, ащ нахыи, Шэбатныкъо нахъ шлу зэралэгъуштыгъэр къаушыхъатыгъ.

Саусэрыкъорэ Тутарыщрэ зэрэзэзуагъэхэм иорэд «Джэныкъо» купым хэтхэм нэужым къалуагъ. Нарт пшыналэем хэбгъэхон е хэбгъэклын лъэклынэу шытыгъа, нарт къэбархэр непэ лъыбгъэ-клотэшъушхэ? Зэльашлэрэ сурэтышлэу Бырсыр Батырбий, Адыгэ Хасэм итхьаматэу Лымыщэкъо Рэмэзан, Дунэе Адыгэ Хасэм и Хэсашъхъэ хэтэу Мэщфэшлу Нэдждэт, ежъ Къуекъо Асфари яеплыкыгъэр къыралотыкыгъэх. Угъоигъэ эпосым хэбгъэхонэу е хэбгъэклынэу зэрэшымытыр, ар блэкыгъэ зэманхэм лъапкъым хэлъыгъэ шэн-хабзэхэм яшыхъатэу, яухъумаплэу зэрэшытыр Къуекъо Асфар хигъэунэфыкыгъ.

Нарт эпосыр бгъэфедэзэ ыпэклэ искуствэр лъыбгъэклотэн зэрэплъэкыштыр Бырсыр Абдулахъ къыкыгъэтхыгъ. Иеплыклэ елытыгъэу Саусэрыкъор «НЛО-м» пэуцоу сурэт зеришыгъэр, тымышлэрэ цивилизацияхэр зэхъанхэ зэралъэкыштыгъэм «интерпритация» зэралыгъэ-клотэгъэр къылотэгъ. Мэщфэшлу Нэдждэт «Илиадэрэ» «Одиссейрэ» къзытхыжыгъэ Гомер фэдэу, Нарт эпосым ипшыналэхэр зетелотыкыгъэ мыхъунхэм пае, нарт пшыналэхэм яжабзэ зы нэбгырэ ытхыжымэ, ежъ иеплыкыгъэ, зэрэнахъ тэрэзыр къылуагъ.

Нарт пшыналэхэм къахэхыгъэ лыхъужэ оредхэр «Шэбатныкъо иорэдклэ» зэфашыжыгъ. Гъуклэ Замудин ыгъэсагъэхэм ащышэу «Акуандэ» оредыло купым хэтэу Шхъэбэцэ Маринэ пчэгум къырагъэблэгъагъ. Сатыришъэм къехъурэ оредым зы гушылэ химыгъэзэу ыкли хэмыу-у-у, ижырэ адыгэ оред къэлотклэ шыпкъэм тетэу ар къылуагъ. Пстэури ашлогъэшлэгъонэу едэлугъэх, Маринэ цытхъур къылэжыгъ. Оредыжхэр къзылэуштыгъэ бзылфыгъэ цлэрылэхуэ Бэрэтэрэ Хаабидэт, Кобл Къадырхъан фэдэхэр лъапкъым зэрэхэтыгъэхэр Гъуклэ Замудин къылуагъ. Зэрэхигъэунэфыкыгъэмклэ, лыхъужэ оредхэр къало зыхъуклэ хэуко-штыгъэхэп, зыгорэ зыщызэблахъун алъэкыштыгъэр сэмэркъэу оредхэр ары нылэп.

Замудин къызэрилуагъэмклэ, ежъ зэхыгъэ фольклор-этнографическэ ансамблэу «Жыуым» Тыркуем къыкыжыгъэ клэлэхэр къызэххъэхэклэ, бээр къаштэжыштыгъ, къалэклэхъажыштыгъ. Оредыжыр къалофэ бээр цылэшт.

Заохэм ащызэрэхъэгъэ лыгъэм афэгъэхыгъэ оредхэм, къэбархэм нэужым зафагъэзагъ. «Джэныкъом» хэтхэм «Абдзахэмэ язекло оред», «Оз Мурад» иорэд къалуагъ. Шлэныгъэлэжъэу Къуекъо Маринэ оредыло купым хэт клэлэхэм къащытхъугъ, ижырэ оред пчъагъэмэ ящылэныгъэ лъагъэкыуатэу, зэрагъашлэу къызэралорэм лъапкъымклэ мэхъанэшхо зэрилэр къыхыгъэщыгъ. Оред зыфаусыгъэ аужырэ лыхъужэу зыцлэ къетлон тлъэкыштым ар къыклэупчлагъ. Советскэ Союзым и Лыхъужэу Андырхъое Хъусен фэгъэхыгъэ оред зэрэшылэр, Абхъазым и Лыхъужэу Хъуадэ Адам фэгъэхыгъэу Дэрбэ Тимур усэ зэритхыгъэр агу къэкыжыгъ.

Сыд фэдэрэ зэмани адыгэхэр зэрэдзеклол бэлахыгъэхэм игугъу къышыгъ телерадиокомпаниеу «Адыгеим» ижурналистэу Тлэшъу Светланэ. Зыдэлэжъэрэ

телепроектэу «Лъапсэм», лъакоу зыхахъэхэрэм къэбарэу къалотэжхэрэм яшлуагъэклэ, тымышлэрэ лыхъужхэм ацлэхэр къышчылэжыжхэу зэрэхъурэр ащ къылотэгъ. Джащ фэдэу зыцлэ къырилуагъэр Тэхъутэмыкыуае щышыгъэу Шхъэлэхъо Рэмэзан. Дзэ лэлым хэтыгъ, зэокло бэлахыгъ, лыблэнагъ. Лъапкъым къырыкыуагъэм емылтыгъэу, ищыкыгъэ зэхъум пачыхъэм готхэу Урысыер къагъэгунагъ.

Заом лыгъэу щызэрэхъэрэм нахъ мымаклэу, лъапкъыр къызэтенэным, хэхъоныгъэ ышлынэм дэлажъэхэрэми лыгъэ зэрэзэрэхъэрэр къылуагъ Мэщфэшлу Нэдждэт. «Адыгэ бзылфыгъэ зэделэж хасэу» Истамбыл 1919-рэ илэсым цызэхашэгъагъэм итхьаматэгъэу Хъайрие Мелек Хъундж игушылэхэр шысэу къыхыгъэх: «Лыгъэ анахъ иныр зэуаплэм теклоныгъэу къышчыдахырэ арэу зэрэшымытыжыр дунэе цивилизациям къыбгургъало, нэмыклэ лашэхэмклэ заор лъегъэкыуатэ. Зыбзэ фэлажъэрэр, зитарихъ къэзыухъумэрэри лыхъужэ». Лъапкъым фэлажъагъэхэу, гушылэм пае, Сихъу Сэфэрбий, Цэй Ибрахимэ, Хъахъурэтэ Шыхъанчэрые, Къалмыкэ Юрэ — ахэри лыхъужэу плытэнхэ зэрэфаер Нэдждэт къыкыгъэтхыгъ.

Адыгэ Хасэм и Хэсашъхъэ хэтэу, журналистэу Гъуклэ Сусанэ «Джэныкъом» хэт клэлэхэми мафэ къэс лыхъужыныгъэ зэрэхъэу плытэ зэрэхъуштыр къылуагъ. Лъапкъ оредыр къаухъумэ, лъагъэкыуатэ, непэрэ шылэныгъэм шыщ ашы. Купыр зызэхашагъэм шыублагъэу хэтхэр зэринэлуасэхэр, телевиэионнэ къэтын пчъагъэ зэрафишыгъэр къылотэгъ. Зэклэмэ анахъ уасэ зыфишлэу къыхыгъэщыгъэр къэжъэгъэ электроннэ мэкъамэхэр амыгъэфедэу, ижырэ адыгэ оред къэлуаклэр къаухъумэзэ, ащ темыкыгъэу ансамблэм хэтхэр зэрэлажъэхэрэр ары.

Журналистэу, тхаклоу Матыйжэ Аминэт ижырэ оредхэр ныбжыкыгъэхэм нахыбэрэ зэхыгъэхыгъэным пае шыклэ-амалыкыгъэр къыхэгъэщыгъэнхэ зэрэфаер къылуагъ. Лъапкъэу зыщышхэм фэшъыпкъэхэу ныбжыкыгъэр плугъэнхэм, тарихыр, шэн-хабзэхэр ашлэнхэм, агъэлэплэнхэм мэхъанэшхо зэрилэм игугъу къышыгъ. Аминэт ятэу Матыйжэ Кушыку Хэгъэгу Зохом лыхъужыныгъэу щызэрихъагъэм фэшл Александр Невскэм иорден къызэрэфагъэшъошэгъагъэр, «Советскэ Союзым и Лыхъужэ» зыфилорэ цытхъуцлэр къыфагъэшъошэным пае итхылхэр агъэхъазырхи, агу къызэрэрамытыжыгъагъэр хьаклэщым къышылотэгъ.

Аминэт зэмыжэгъэ шлухъафтын къежэщтыгъ. Ятэу Матыйжэ Кушыку илыгъэ ишыхъатэу фагъэхъазырыгъэ тхылым техыгъэ копиерэ исурэтэрэ зыдэт шлэж нэпэеплыр Адыгэ Хасэм итхьаматэу Лымыщэкъо Рэмэзан хьаклэщым щырытжыгъ. Лыгъэр осэнч, лыхъужыцлэр зытеферэм лумыклэжыгъэми, уахътэм ифэшъуашэр ригъэгъотыжыгъ. Ыгу зэхъагъэу Аминэт ятэ ишлэж зыгъэлэплагъэхэм зэрафэразэр къылуагъ.

Клэухым «Шъошэжэ оредыр» купым хэтхэм къалуагъ. Лъапкъым идышъэ клэнэу ижырэ адыгэ оредхэр зыщылугъэ пчыхъэ-зэххъэр джаш шауыгъ. «Адыгэ макъ» изичэзыу хьаклэщ гъэтхалэм лыгъэкло-тэшт.

ТЭУ Замир.

Кымэфэ футболыр

Зэнэкьокьур аухыгь

Адыгэ Республикэм футболымкӀэ изэлухыгьэ кымэфэ зэнэкьокьу аухыгь.

Ащ зэкӀэмкӀи командэ 29-рэ хэлэжьагь. Апшээрэ купым теклоныгьэр кьышдыхыгь Мыекьопэ районым икомандэу «Урожайим», зыныбж ильэс 40-м ехьугьэхэм ащытеклуагь командэу «ВНГ-р».

Командабэ зыхэлэжьэгьэ апэрэ лигэм анахь шыльэшыгьэр Мыекьуапэ икомандэу «Ошьутенэр» ары, «Спортмастер-2» зыфило-рэр ятӀонэрэ чыплэм щыт, ящэнэрэ хьугьэ командэу «Легионыр».

Я 12-рэ турым зэфэхьысыжьбэу фэхьугьэхэр:

Ошьутен — Альянс — 4:2, Юг-Авто — Кавказ — 3:6, МФОК-у «Ошьутен» — Спортмастер — 1:2, СШОР-2008 — Легион — 1:9, Делотехникэр — Спортмастер-2 — 1:5, СШОР-2007 — Сокол — 2:3.

Анахь ешӀэкӀо дэгьоу зэхэщакӀохэм кьыхахыгьэхэр **Арсен Мазлов (Ошьутен), Борик Баба-**

лян (Спортмастер-2), Андрей Переверзев (Легион).

Командэхэм очко пчӀагьэу рагьэкьугьэр:

Ошьутен — 33, Спортмастер-2 — 29, Легион — 26, Спортмастер — 25, МФОК-у «Ошьутен» — 25, Тульскэр — 22, Сокол — 16, Кавказ — 15, Юг-Авто — 12, Делотехника — 9, СШОР-2007 — 8, СШОР-2008 — 5, Альянс — 1.

Суперлигэм ибзыльфыгьэ командэхэм язичэзыу ешӀэгьухэм кьадыхэлъытагьэу «АГУ-Адыифыр» Фениксым лукӀагь. Апэрэ такьикьхэм кьащегьэжьагьэу типшӀашӀэхэм

Гандбол

ЯплӀэнэрэ теклоныгь

«АГУ-Адыиф» (Мыекьуапэ) — Феникс (Китай) 27:26.

ухьазырыныгьэ дэгьоу кьагьэлъэгьуагь, ыпӀэкӀэ ильыгьэх. Мы зэлукӀэгьум нэбгырэ 300 фэдиз еплъыгь. Китай икомандэ кьызэкӀэ-кӀуагьэп, аужырэ такьикьхэм «АГУ-Адыифыр» лӀагоуи 4-кӀэ ыпӀэ итыгь нахь мышӀэми, ешӀэгьум икӀаух ар дэгьоу ешӀагь. Ау Адыгеим ипшӀашӀэхэм яльэшыгьэ кьагьэлъэгьуагь, теклоныгьэр кьыдахыгь. Тикомандэ анахь кьахэщыгьэр Алиса Дворцевая ары, ащ гьогогьуи 9 лӀауаор хьагьэм дидзагь.

— *Мы ешӀэгьум зерифӀашӀуашӀэу зыфэдгьэхьазырыгь. Китай икомандэ псынкӀау мӀагупшысэ, ыпӀэкӀэ елпы. Ау зэкӀэлыкӀоу*

теклоныгьыищ кьызэрэдэтхыгьэм кӀуачӀэ кьытитыгь. ТипшӀашӀэхэр зэкӀэ дэгьоу ешӀагьэх, ащкӀэ ахэм инӀэ сафӀараз, — кьылуагь Алиса Дворцеваям.

Купэу «Б-м» хэтхэм япӀшӀорыгьэшӀ уцӀгьо «АГУ-Адыифым» зӀпыпытӀэу яплӀэнэрэ теклоныгьэр кьышдыхыгь. Ащ ишӀуагьэкӀэ я 10-рэ чыплӀэр зылыгь «Фениксым» нахь пӀэблагьэ хьугьэ, командитӀум азыфагу джы очкоуи 2 нылӀп дӀэпыр.

«АГУ-Адыифым» зичэзыу ешӀэгьур Мыекьуапэ щыриӀэшт, гьэтхапэм и 9-м «Университет» (Ижевск) лукӀэшт.

Самбо

Тиспортсменхэм ягьэхьагьэхэр

Ильэс 14 — 16 зыныбж кӀа-лэхэм ыкӀи пшӀашӀэхэм самбэм-кӀэ язэнэкьокьухэр мӀэзаем и 22-м щегьэжьагьэу и 26-м нӀс Казань щыкӀуагьэх.

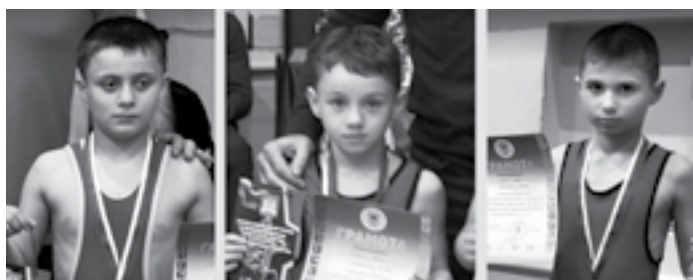
Урысыем ишӀольыр зэфӀашӀхьафхэм кьары-кӀыгьэ спортсмен 700-м ехьумэ заушӀэтыгь.

Адыгеим испортсменхэм ящэнэрэ чыплӀэхэр кьыдахыгьэх. Ахэр: Батмэн Амин (тренерыр А. Мырзэр), Шьхьафьж Муса (зыгьасэрэр С. Мэрэтыкьор). Тиспортсменхэм ыкӀи ахэм ятренерхэм тафӀагушӀо, тапӀэки гьэхэ-гьэшӀухэр ашӀынхэу тафӀальао.

Шьхьафит бэнэныр

ХагьэунэфыкӀырэ чыплӀищ кьыдахыгь

Шьхьафит бэнэнымкӀэ зӀухыгьэ зэнэкьокьухэр Псыфа-бэ щыкӀуагьэх.

Мыщ зыныбж имыкьугьэхэр хэлэ-жьагьэх. Адыгэ Республикэр кьэзыгьэ-лӀэгьогьэ ЕмтӀыл Имран ятӀонэрэ чыплӀэр кьыдихыгь, ДӀэлэж ИсӀамр

Трахьо Эльдаррэ ящэнэрэ хьугьэх. Тиспортсмен ныбжыкӀэхэм тафӀагушӀо, тапӀэки республикэм ыцӀэ чыжьэу агьӀунӀэу афӀэтӀо.

Зэхэзышагьэр ыкӀи кьыдзы-гьэкьырэр:
АР-м лӀӀэкь Иофхэм-кӀэ, лӀэклӀб кьӀралхэм ащыпсӀэрэ тильӀпкьӀэ-гьухэм адырӀӀэ зӀпхы-ныгьэхэмкӀэ ыкӀи кьӀбар жьугьэм иамалхэмкӀэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зылӀшыгьэр:
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнӀэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаӀихырэр А4-кӀэ заджэхэр тхьапэхэу зипчӀагьӀэ 5-м емыхьухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дӀэгуэ, шрифтыр 12-м нахь цӀыкӀунӀэу щытӀп. Мы шапхӀэ-хэм адимыштӀэрэ тхыгьэхэр редакцием зӀкӀегьӀэкӀожьых.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгьэр:
УФ-м хэутын ИофхэмкӀэ, телерадиокеӀэтын-хэмкӀэ ыкӀи зӀлы-лӀэсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплӀэ гьӀлоры-шӀанӀ, зӀраушыхьатыгьэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗӀкӀэмкӀи пчӀагьэр
4344
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 353

Хэутыным узшыкӀӀэтхэнӀэу щыт уахьтӀэр
Сыхьатыр
18.00
ЗышыкӀӀэтхэгьэхэ уахьтӀэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шьхьаӀэр
МӀэщӀӀэжы С. А.

Редактор шьхьаӀэм игуадзӀэр
ТӀэу З. Дз.

ПшӀӀэдӀкӀыжь зыхьырэ секретарыр
Тхьаркьохьо А. Н.